

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/41/2023
Identifikačné číslo spisu: 6120280824
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:6120280824.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: B. E., narodená Z., bytom G., o zaplatenie 3.000 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29Csp/208/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10. februára 2022 sp. zn. 11CoCsp/21/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 12. júla 2021 č. k. 29Csp/208/2020-138 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozhodnutie okresného súdu“) žalobu zamietol (prvá výroková veta). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že náhradu trov konania stranám sporu nepriznal (druhá výroková veta). Zamietol návrh občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom Šafárikovo námestie 7, 811 02 Bratislava na pribratie do konania podľa § 95 CSP (tretia výroková veta).

1.1. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že konal o žalobe žalobcu o zaplatenie 3.000 eur s príslušenstvom titulom nesplateného spotrebiteľského úveru poskytnutého zo strany jeho právneho predchodcu. Právnym predchodcom žalobcu bola OTP Banka Slovensko, a. s., ktorá s o žalovanou uzatvorila 8. októbra 2015 zmluvu o spotrebiteľskom poistenom OTP Refinance Expresse, na základe ktorej žalovanej poskytla úver vo výške 9.550 eur, celkovej čiastky 13.971,38 eur, výške splátky 129,65 eur a termínom konečnej splatnosti 20. októbra 2024. Žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu na podanie žaloby vyvodil zo zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej s OTP Banka Slovensko, a. s. dňa 17. júla 2019.

1.2. Okresný súd nárok žalobcu právne posúdil podľa § 7 ods. 1, § 9 ods. 2, § 11 ods. 2, § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) účinnom v čase poskytnutia úveru; ďalej vec posúdil podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobcu vyzval na predloženie listín preukazujúcich splnenie povinnosti jeho právneho predchodcu podľa § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. s poukazom na § 11 ods. 2 toho istého zákona.

1.3. Okresný súd uplatnený nárok posúdil ako nárok vyplývajúci zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej podľa zákona č. 129/2010 Z. z.; vyložil ustanovenie § 7 a § 11 ods. 2 citovaného zákona; konštatoval, že žalobca napriek výzve súdu nepredložil listiny preukazujúce overenie žalovanou deklarovaného príjmu z verejne dostupných registrov vrátane jej úveryschopnosti. Nebol predložený výpis z úverového registra, z ktorého by bolo zrejmé, či právny predchodca žalobcu zisťoval informácie o existujúcich záväzkoch a úverových vzťahoch o d iných bánk alebo nebankových subjektov. K oprávneniu preveriť skúmanie schopnosti splácať spotrebiteľský úver súdom okresný súd poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-679/2018, podľa ktorého články 8 a 23 smernice č. 2008/48 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinností veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny, v dobe primeranej jeho možnostiam, môže uplatniť len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne. Skúmanie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver súd prvej inštancie uzavrel, že nebolo preukázané, že právny predchodca mal k dispozícii všetky relevantné údaje o výške príjmu žalovanej, o výške celkového objemu jej výdavkov. Na základe uvedeného bolo potrebné s poukazom na § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. posúdiť konanie právneho predchodcu žalobcu ako hrubé porušenie jeho povinnosti overiť si schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov a veriteľ súčasne nemohol požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

1.4. Vychádzajúc z uvedeného okresný súd následne skúmal platnosť postúpenia pohľadávky voči žalovanej na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok; s poukazom na § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. konštatoval, že nebola splnená podmienka možnosti postúpenia pohľadávky, a teda, že predmetom postúpenia bola pohľadávka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere po termíne jeho konečnej splatnosti, resp. sa pohľadávka stala splatnou pred uvedeným termínom. Uvedené vyplýva zo záveru, že právny predchodca žalobcu nebol oprávnený poskytnutý úver zosplatiť.

1.5. Z uvedeného dôvodu, v dôsledku absencie aktívnej vecnej legitímácie, okresný súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

1.6. Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), stranám sporu náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že žalobca bol v spore v celom rozsahu neúspešný a v spore úspešnej žalovanej trovy konania nevznikli. Osobitným výrokom okresný súd rozhodol o návrhu na príbratie osobitného subjektu do konania tak, že tento návrh zamietol.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 10. februára 2022 č. k. 11CoCsp/21/2021-171 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom I. a II. výroku potvrdil (prvá výrovková veta); stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (druhá výrovková veta).

2.1. Odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu postupom podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP. Reagujúc na odvolacie námietky konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver; odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal. Zdôraznil potrebu preukázania aktívnej vecnej legitímácie pre konštatovanie úspechu v spore. K skúmaniu aktívnej vecnej legitímácie odvolací súd uviedol, že predstavuje jednu zo základných podmienok konania.

2.2. Odvolací súd zistil, že okresný súd žalobcu vyzval na predloženie všetkých dokladov a výstupov z registra, ktorými právny predchodca žalobcu overoval schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver; žalobca zaslal žiadosť žalovanej o poskytnutie spotrebiteľského úveru a jej čestné vyhlásenie o výške mesačného príjmu. Zo žalobcom predložených listín nevyplývalo, kto je zamestnávateľom žalovanej, či žalovaná je zamestnaná na dobu určitú alebo neurčitú, a či z jej príjmu sú vykonávané nejaké zrážky. Príjem tvrdený žalovanou nie je ničím preukázaný, a to ani správou zo Sociálnej poisťovne. Súd prvej inštancie tak mohol vychádzať iba z toho, že tvrdený príjem žalovanej je 980 eur, čo je možné považovať za hrubý príjem. Čistá mzda tak predstavovala sumu 747,65 eur. Žalovaná v čase podania žiadosti o úver splácala iný spotrebný úver, ktorý jej bol poskytnutý vo výške 9.600 eur s mesačnou výškou splátky 156 eur. Z odpovede na lustráciu v registri obyvateľov vyplýva, že žalovaná mala v roku 2019 maloleté deti. Bolo tak možné dospieť k záveru, že žalovaná bola aj bez toho, aby splácala úver, vo finančnej tiesni a žiadnym spôsobom negarantovala splácanie úveru. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval závery súdu prvej inštancie za vecne správne, a preto rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil vrátane závislého výroku o nároku na náhradu trov konania.

2.3. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania odvolací súd aplikoval § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 a § 255 ods. 1 CSP. Vzhľadom k tomu, že žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu neúspešný, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol a žalovanej účasťou v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, odvolací súd nárok na náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznal.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej ak „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodil z § 420 písm. f), § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie alternatívne, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe žalobcu vyhovie v uplatnenom rozsahu a prizná mu voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3.1. Pokiaľ žalobca uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to v otázke rozsahu povinností veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., a to, či je na splnenie povinnosti v zmysle uvedeného ustanovenia postačujúce, ak veriteľ disponoval údajmi od spotrebiteľa o čistom príjme, výdavkoch, rodinnom stave, bývaní, zamestnaní a vzdelaní spotrebiteľa, na základe ktorých veriteľ posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

3.2. V samotnom texte dovolania dovolateľ poukázal na závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie a zdôraznil, že podané odvolanie odôvodnil predovšetkým tým, že preukázal konanie postupcu s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.; namietal nesprávne právne posúdenie § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. V tomto smere citoval ustanovenie § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Považoval za zrejmé, zvyrazňujúc spojku „alebo“, že pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným zo spôsobov uvedeným podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., a teda na základe údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo prihliadnutím na údaje z príslušnej databázy alebo registra, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Tvrdil, že konajúce súdy tak v napadnutom rozhodnutí de facto novelizovali zákonom prijaté znenie zákona, ktoré uvádza, za akých konkrétnych podmienok možno hovoriť o hrubom porušení povinností zo strany dodávateľa; mal za to, že ak veriteľ posudzoval bonitu jedným zo spôsobov uvedených v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. (dovolateľ mal zrejme na mysli porušenie povinností podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. - poznámka dovolacieho súdu), nakoľko zákonodarca v právnej norme uviedol slovo „alebo“. Ide o výrokovú spojku, ktorá v právnej logike predstavuje vylučovací vzťah dvoch hypotéz.

3.3. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania mal dovolateľ z a t o, ž e neboli splnené podmienky porušenia povinností veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.; právny predchodca

preukázateľne svoju povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť žalovanej splácať poskytnutý úver splnil, keďže z predložených dokladov vyplýva, že právny predchodca pred poskytnutím úveru disponoval informáciami o čistom príjme, výdavkoch, rodinnom stave, zamestnávateľovi, bývaní ako aj vzdelaní žalovanej.

3.4. Pokiaľ dovolateľ uplatnil dovolací dôvod uvedený v § 420 písm. f) CSP namietal, že postup odvolacieho súdu a odôvodnenie jeho rozsudku sú zjavne arbitrárne. Zo strany odvolacieho súdu došlo k popretiu údajov nachádzajúcich sa v listinných dôkazoch predložených žalobcom a práve z dôvodu absencie týchto údajov odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil. V rozsudku odvolacieho súdu je extrémny nesúlad právnych záverov s vykonaným dokazovaním, skutkovými a právnymi zisteniami. Hodnotenie dôkazov odvolacím súdom bolo vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej novej interpretácii nevyplývajú prijaté závery krajského súdu. V tomto smere dovolateľ zdôraznil, že odvolací súd bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia uzavrel, že z predložených dokumentov nevyplýva, kto je zamestnávateľom žalovanej; nevyplýva z nich, či je zamestnaná na dobu určitú alebo neurčitú; tvrdený príjem žalovanej nie je ničím preukázaný a nevyplýva, či príjem žalovanej je hrubým alebo čistým príjmom. K uvedenému dovolateľ uviedol, že zo žiadosti vyplýva, že žalovaná je zamestnancom úradu práce sociálnych vecí a rodiny, s uzatvoreným pracovným pomerom na dobu neurčitú. Právny predchodca príjem žalovanej overil čestným vyhlásením žalovanej a napokon zo žiadosti vyplýva, že príjem žalovanej vo výške 980 eur je jej čistým príjmom.

3.5. Dovolateľ mal napokon za to, že žalovaná bola v celom konaní pasívna, žiadne skutočnosti tvrdené žalobcom nerozporevala, a teda otázka skúmania bonity bola v spore nesporná. Napriek tomu súdy nižších inštancií popreli skutkové tvrdenia žalobcu, čím prekročili svoje právomoci a porušili základnú zásadu nezávislosti a nestrannosti súdu tým, že aktívne namiesto strany sporu rozporovali skutkové tvrdenia žalobcu, ako aj obsah predložených listinných dôkazov. Tento postup považoval žalobca za nesprávny procesný postup, ktorý mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4. Vyjadrenie k dovolaniu podané nebolo; žalovaná ostala v dovolacom konaní voči súdu nečinná.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolaniu nemožno vyhovieť.

6. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016).

7. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To

znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10.1. Vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP (ako v prípade ďalších vád zmätočnosti uvedených v § 420 CSP) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/8/2017, 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konania. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Pokiaľ dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, z obsahu dovolania možno vyvodiť, že namietal postup súdov nižších inštancií, najmä súdu prvej inštancie, pokiaľ tento z vlastnej iniciatívy vykonal dôkaz smerujúci k splneniu povinnosti dodávateľa posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 zákona č. 129/2010 Z. z.; žalobca v zásade tvrdil, že súd (ani v spotrebiteľskom spore) nemôže nahrádzať procesnú aktivitu strán sporu v celom rozsahu; žalovaná skutočnosti tvrdené žalobcom nerozporovala; žalovaná bola v spore nečinná; otázka skúmania bonity bola v spore nesporná a skutkové tvrdenia žalobcu popreli súdy nižších inštancií, čím prekročili svoje právomoci.

11.1. Už súd prvej inštancie sa s touto námietkou vysporiadal; poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci č. C-679/2018, z ktorého záverov pre okresný súd vyplynulo, že čl. 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosti preskúmať ex offio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v čl. 8 smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa čl. 23. Zdôraznil, že čl. 8 a 23 smernice č. 2008/48/ES sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojennej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny, v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne.

11.2. Odvolací súd k uvedenému pripomenul, že Civilný sporový poriadok umožňuje súdu skúmať podmienky konania bez toho, aby nastala procesná aktivita strán sporu; z uvedeného dôvodu nemožno aktivitu súdu prvej inštancie ohľadne zisťovania skutkových okolností týkajúcich sa bonity žalovanej strany považovať za svojvoľnú a rozpore s princípom kontradiktórnosti.

11.3. K uvedenému dovolací súd len dodáva, že podľa § 295 CSP môže súd vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci; súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz. Toto ustanovenie (§ 295 CSP) prelomuje dispozičný princíp v civilnom procese s cieľom poskytnúť spotrebiteľovi čo najväčšiu mieru ochrany jeho práv garantovaných hmotným právom; v spotrebiteľských sporoch môže súd vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci; takýto postup je odôvodnený zvýšenou mierou ingerencie súdu v spotrebiteľských veciach.

11.4. Najvyšší súd v uznesení z 29. septembra 2020 sp. zn. 7Cdo/161/2019 uviedol, že z úradnej povinnosti súdu obstaráť alebo zabezpečiť dôkaz, ktorý spotrebiteľ nenavrhol, a zároveň ktorý bol nevyhnutný pre rozhodnutie (§ 295 CSP) nevyplýva, že súd musí vykonávať ďalšie dokazovanie až dovtedy, kým „nenájde“ dôkaz podporujúci tvrdenie spotrebiteľa v spore. Takýto výklad úradnej povinnosti súdu celkom zrejme nevyplýva z ustanovenia § 295 CSP a navyše by nebol ani ústavne konformný.

11.5. Najvyšší súd v uznesení z 25. mája 2022 sp. zn. 4Cdo/233/2021 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 83/2023) vyslovil, že v sporoch s ochranou slabšej strany (v spotrebiteľských veciach) nie je povinnosťou súdu vykonať každý spotrebiteľom navrhnutý dôkaz, avšak na druhej strane z ustanovení zákona (§ 295 Civilného sporového poriadku) vyplýva, že ak je to nevyhnuté pre rozhodnutie vo veci, má potrebné dôkazy vykonať ex offio. Pokiaľ takto nepostupuje, možno s ohľadom na okolnosti tej-ktorej veci konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) Civilného sporového poriadku).

11.6. V danom prípade ale osobitosťou prejednávanej veci je, že pôvodným veriteľom (poskytovateľom úveru) bola spoločnosť OTP Banka Slovensko, a. s.; pred začatím súdneho konania pohľadávku postúpila na žalobcu.

11.7. Podstatnou otázkou, ktorú súdy skúmali, bola existencia (či neexistencia) aktívnej vecnej legitímácie žalobcu; súdy nižších inštancií svoje rozhodnutie založili na závere, že žalobca nie je v spore aktívne vecne legitimovaný. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy hmotné právo určuje, či žalobca má nárok na plnenie, ktorého sa v konaní domáha; zároveň určuje aj, či žalovaný je tým nositeľom subjektívnej povinnosti, ktorá zodpovedá nároku uplatnenému žalobcom. Vecná legitímácia je jedným z predpokladov úspešnosti v konaní. Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie „také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmavanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta.“ (pozri rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/205/2009 z 29. 06. 2010); otázku vecnej legitímácie súd skúma ex offio v každom štádiu konania a jej nedostatok vedie k zamietnutiu žaloby.

11.8. Je teda povinnosťou súdu ex offio skúmať aktívnu vecnú legitímáciu v každom štádiu konania; o to viac to platí v sporoch s ochranou slabšej strany, ktorými nepochybne sú spotrebiteľské spory (§ 290 a nasl. Civilného sporového poriadku).

11.9. V prípade, že nárok uplatňuje postupník (ako je tomu v prejednávanej veci), ktorý nadobudol pohľadávku od postupcu (ktorým je banka), súd je povinný skúmať, či takéto postúpenie pohľadávky banky je platné nielen podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách; v prípade postúpenia pohľadávky vyplývajúcej z o zmluvy o spotrebiteľskom úvere zákon č. 129/2010 Z. z. špecifikuje aj ďalšie

podmienky (§ 17); postúpiť nemožno pohľadávku, pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru okrem prípadu, že sa spôsobom súladným s § 53 ods. 9 v spojení s § 565 stala splatnou. Základným zistením smerujúcim k záveru o platnosti postúpenia pohľadávky (a tým aj k ustáleniu zistení o existencii, či absencii aktívnej vecnej legitímácie) je odpoveď na otázku, či pohľadávku (zo spotrebiteľského úveru) je možné postúpiť, či to zmluva o spotrebiteľskom úvere umožňuje, resp. či nenastali okolnosti, ktoré postúpeniu pohľadávky bránia.

11.10. Ak potom v súvislosti s aplikovanými ustanoveniami § 7 ods. 1, § 11 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 Z. z. má na posúdenie platnosti postúpenia pohľadávky dopad záver, či veriteľ posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať úver, a či v dôsledku absencie odbornej starostlivosti bol oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (úver zosplatiť, resp. vyhlásiť ho za predčasne splatný), nemožno dôvodne argumentovať, že sudy nižších inštancií porušili právo žalobcu na spravodlivý proces, pokiaľ ex offio zisťovali, či je v spore s ochranou slabšej strany aktívne vecne legitimovaný.

12. Dovolateľ namietal, že sudy nižších inštancií „de facto novelizovali“ ustanovenie § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. V tomto smere zdôrazňoval, že ak veriteľ posudzoval bonitu klienta jedným zo spôsobov uvedených v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa. Namietal, že sudy nižších inštancií mu znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a požiadavky zákonodarcu na dodávateľa (veriteľa) aktívne zmenili za cenu výkladu zákona contra legem.

12.1. K uvedenému dovolací súd uvádza, že § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadoval od veriteľa, aby pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

12.2. Sankciu za absenciu požadovanej odbornej starostlivosti definoval § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. nasledovne: Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

12.3. Dovolací súd zdôrazňuje, že sudy nižších inštancií svoje rozhodnutie nezaložili na konštatovaní hrubého porušenia povinnosti dodávateľa (veriteľa) tak, ako ho predpokladá druhá a tretia veta citovaného ustanovenia pod následkom toho, že sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Treba prisvedčiť dovolateľovi, že už súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia výslovne uviedol, že je potrebné posúdiť konanie právneho predchodcu žalobcu ako hrubé porušenie jeho povinností overiť si schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa považuje predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov a súčasne nemohol požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Sudy nižších inštancií však nepriznali žalobcovi menej, ako si uplatnil z dôvodu, že považovali úver za bezúročný a bez poplatkov, ale žalobu zamietli z dôvodu, že žalobca nebol v spore aktívne vecne legitimovaný, a to preto, že pôvodný veriteľ nebol oprávnený úver zosplatiť (§ 11 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 Z. z.) z dôvodu, že nekonal s odbornou starostlivosťou.

12.4. Dovolacia argumentácia je v tomto smere v rozpore s obsahom rozhodnutí súdov nižších inštancií; ak tieto § 11 ods. 2 tretia veta zákona č. 129/2010 Z. z. neaplikovali, nemohli ho potom ani „de facto novelizovať“, ako namieta dovolateľ.

13. Žalobca namietal rozpor odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu s vykonaným dokazovaním, skutkovými a právnymi zisteniami a tvrdil, že hodnotenie dôkazov odvolacím súdom bolo vykonané bez akéhokoľvek racionálneho základu.

13.1. Už okresný súd s poukazom na závery vyslovené v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 22Co/107/2018 k zákonnej povinnosti veriteľa posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver uviedol, že schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Dodávateľ musí preto, okrem iného, analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver; analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama osebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Okresný súd konštatoval, že žalobca nepredložil listiny preukazujúce overenie žalovanou deklarovaneho príjmu z verejne dostupných registrov vrátane jej úveryschopnosti; súdu nebol predložený výpis z úverového registra.

13.2. Dovolací súd pripomína, hoc nie je súdom skutkovým, že zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere žiadne informácie o spotrebiteľke týkajúce sa jej schopnosti splácať spotrebiteľský úver nevyplývajú; z vykonanej lustrácie upomínacím súdom vyplýva, že žalobkyňa je vydatá, v čase žiadosti o poskytnutie úveru mala E. maloleté deti (najmladšie narodené v roku XXXX); v čase lustrácie upomínacím súdom žalovaná bola zamestnancom spoločnosti T. (s vymeriavacím základom do 124 eur mesačne). Zo žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru vyplýva, že žalovaná je vydatá, s počtom členov domácnosti 3, počtom detí 1. Pri údajoch o zamestnávateľovi je uvedený úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, avšak s uvedením pracovnej funkcie: materská dovolenka (!) s charakterom pracovnej zmluvy na dobu neurčitú. Priemerný mesačný príjem je uvedený na sumu 980 eur a je uvedená existencia iného záväzku spotrebného úveru o výške 9.600 eur, o výške splátky 156 eur, ako aj povolené debety v sume 850 eur. Obsahom spisu je tiež čestné vyhlásenie žalovanej o príjme 980 eur mesačne. Iné údaje žalobca na výzvu súdu na preukázanie, že splnil povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. neposkytol.

13.3. Už z uvedeného vyplýva, že právny predchodca žalobcu vychádzal pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať spotrebiteľský úver iba z údajov poskytnutých žalovanou, bez toho, aby tieto údaje boli akýmkoľvek spôsobom overené, čo dovolateľovi správne vyčítal už súd prvej inštancie (žalobca nemal k dispozícii všetky relevantné údaje o výške príjmu žalovanej a o výške celkového objemu jej výdavkov); na uvedený záver nadviazal odvolací súd konštatovaním o tom, že príjem tvrdený žalovanou nie je ničím preukázaný. Dovolací súd nezistil v hodnotení dôkazov extrémny nesúlاد s dôkazmi predloženými žalobcom do súdneho spisu. Napokon žalobca spomenul, že podľa žiadosti o poskytnutie úveru mala byť žalovaná zamestnancom úradu práce sociálnych vecí a rodiny, s uzatvoreným pracovným pomerom na dobu neurčitú (bod 3.4. tohto rozhodnutia). Dovolací súd dodáva, že z tejto žiadosti ale vyplýva, že pri údajoch žalovanej o jej zamestnávateľovi je síce uvedený úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, avšak s uvedením pracovnej funkcie: materská dovolenka (bod 13.2. tohto rozhodnutia). Odhliadnuc od rozdielu medzi materským a rodičovským príspevkom dovolací súd pripomína, že najmladšie dieťa žalovanej malo v čase žiadosti o poskytnutie úveru necelých dva a pol roka; uvedené skôr nasvedčuje záveru, že žalovaná bola v čase podania žiadosti evidovaná ako poberateľka rodičovského príspevku (podľa žiadosti bola na materskej dovolenke) od úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a nie tomu, že bola zamestnancom úradu.

13.4. Napokon dovolací súd opakovane zdôrazňuje, že súdy nižších inštancií svoje rozhodnutie založili na závere, že právny predchodca nepostupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať úver; z toho dôvodu právny predchodca s poukazom na § 11 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 Z. z. nemohol požadovať od spotrebiteľky, aby úver predčasne splatila a na základe uvedeného nemohol platne postúpiť pohľadávku pred konečnou splatnosťou úveru, resp. pred tým, ako sa úver stal predčasne splatným (nakoľko ho z dôvodov vyššie uvedených zosplatiť nemohol).

14. Právny predchodca žalobcu síce bonitu žalovanej skúmal, avšak jeho povinnosťou bolo nielen bonitu skúmať (proces zisťovania informácií o príjmoch a výdavkoch žiadateľa o úver), ale zistené skutočnosti aj vyhodnotiť. Okresný súd svoje rozhodnutie založil na konštatovaní, že právny predchodca žalobcu nemal k dispozícii všetky relevantné údaje o výške príjmu spotrebiteľky a výške jej výdavkov; odvolací súd doplnil, že tvrdenia žalovanej v žiadosti o poskytnutie úveru právny predchodca žalobcu nijakým spôsobom neoveril (príjem tvrdený žalovanou nie je ničím preukázaný), dovolací súd dodáva, že absentuje vyhodnotenie získaných informácií o schopnosti spotrebiteľky splácať úver. Záver nižších súdov o absencii vyhodnotenia schopnosti spotrebiteľky (absencia odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti splácať spotrebiteľský úver) nebol výsledkom ich nesprávneho postupu, či nepreskúmateľnosti (nedostatočného odôvodnenia) a zjavnej arbitrárnosti (svojoľnosti) ich rozhodnutí.

15. Dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

16. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením sa pritom rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu.

18. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

19. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

20. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

21. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“). Musí byť splnená požiadavka, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a že išlo o jedinú právnu otázku, výlučne na vyriešení ktorej také rozhodnutie záviselo.

22. Najvyšší súd konštantne judikuje vo svojich rozhodnutiach, že len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Treba

zdôrazniť, že o otázku relevantnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP sa nejedná pri riešení otázky, či strana sporu uniesla dôkazné bremeno, bremeno procesnej zodpovednosti za výsledok v spore, pretože záver súdu o tom, či strana sporu (ne)uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v tom-ktorom spore zaťažovalo, spočíva v každom jednotlivom prípade na posúdení vysoko individuálnych, konkrétnych skutkových okolnostiach, ktoré súd posudzuje v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov. Dovolací súd totiž nie je v rámci dovolacieho konania oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keďže je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

23. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine) ako aj procesnoprávna, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382).

24. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu pristúpil dovolací súd k preskúmaniu prípustnosti podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu, vymedzeného dovolateľom.

25. Dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP; tvrdil tak, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od riešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Právnu otázku vymedzil nasledovne:

Je na splnenie povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. postačujúce, ak veriteľ disponoval údajmi od spotrebiteľa o čistom príjme, výdavkoch, rodinnom stave, bývaní, zamestnaní a vzdelaní spotrebiteľa, na základe ktorých veriteľ posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver?

26. Dovolací súd pripomína, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP vôbec musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

26.1. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či žalobca v podanom dovolaní vôbec nastolil právnu otázku, resp. ním nastolená právna otázka je taká, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolací súd uzatvára, že dovolateľom nastolená právna otázka nepredstavuje právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním.

27. K nastolenej otázke (bod 25. tohto rozhodnutia) dovolací súd zdôrazňuje, že nie je položená prípustným spôsobom. Dovolateľ sa pýta, či na splnenie povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, postačuje disponovanie údajmi od spotrebiteľa o čistom príjme, výdavkoch, rodinnom stave, bývaní, zamestnaní a vzdelaní spotrebiteľa, pričom sám tvrdil ako fakt, že právny predchodca preukázateľne svoju povinnosť veriteľa s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť žalovanej splácať poskytnutý úver splnil (bod 3.3. tohto rozhodnutia), k čomu dovolací súd uvádza, že uvedená dovolacia otázka smeruje k dokazovaniu a skutkovému záveru (a na tom základe k právnemu záveru, že pôvodný veriteľ nebol oprávnený úver zosplatiť z dôvodu, že nekonal s odbornou starostlivosťou) a prelína sa s argumentáciou dovolateľa v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP, na ktorú dal dovolací súd odpoveď vo vyššie uvedenom posúdení tohto dovolacieho dôvodu. Dovolacia otázka je tak nekorektná, neurčitá a protirečivá, majúca prvky skutkovej a hypotetickej otázky z dôvodu, že súdy nižších inštancií nezaložili svoje rozhodnutie na konštatovaní, že veriteľ disponoval údajmi len od spotrebiteľa, ale rozhodnutie založili na závere, že veriteľ tieto informácie nijakým spôsobom neverifikoval. Dovolací súd dodáva, že veriteľ nepreukázal, že tieto údaje (informácie) riadne posúdil (vyhodnotil).

28. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu namietajúceho vadu podľa § 420 písm. f) CSP nie je prípustné, dovolací súd zmätočnosť vadu nezistil, preto dovolací súd dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP. V prípade nesprávneho právneho posúdenia vecí v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie nie je prípustné podľa § 447 písm. f) CSP z dôvodu, že súdy nižších inštancií výlučne na riešení právnej otázky, ktorú dovolateľ nastolil, svoje rozhodnutia nezaložili, resp. absentuje náležité vymedzenie právnej otázky prípustným spôsobom z dôvodu jej neurčitosti, vnútornej protirečivosti a hypotetickosti, t. j. dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok odmietol.

29. Pri rozhodovaní o trovách dovolacieho konania dovolací súd aplikoval § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Podľa princípu úspechu v dovolacom konaní by trovy dovolacieho konania patrili v dovolacom konaní plne úspešnej žalovanej. Žalovaná v dovolacom konaní trovy dovolacieho konania neuplatnila, v dovolacom konaní bola nečinná a z obsahu spisu vyplýva, že jej trovy dovolacieho konania nevznikli, preto jej dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.